

(א) [לעיל דף יג. ה"ד כ:];
 (ב) [מספסת פ"ג ה"ט];
 (ג) פ"א ה"ג; (ד) פ"א ה"ג;
 (ה) לקמן דף פ"א; גרסות
 דף מטו; (ו) ע"י פירש"י
 לקמן פ"א: ד"ה נעמא
 וכו' לפני הדינה וכו';
 (ז) ע"י מוס' לקמן דף ק"ג.
 (ח) [לעיל ד:];
 (ט) [ויקרא ו:]; (י) [גריכות
 ע"י]; (יא) [ג"ל ולגנות];

תורה אור השלם

1. השבבים על משות
 שן ופרודים על ערשותם
 ואבליים קרים מצאן
 ועגלים מתוך מרבק.
 עמ"ס ר ד
2. לכן עתה יגלו בראש
 גלים וקר מיוחד
 קרומיהם: עמ"ס ר ד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תלמוד חכם
 שבח הוא לו:

מוסף רש"י

אם עבר צופים.
 מקום שיהיו לראות משם
 הדינה ומשם והלאה אין
 יכול לראותו (לקמן פ"ג).
 שורפו במקומו. לא
 הטיחוהו לחור ושורפו
 בירושלים הואל וכבר
 נתמקם הרבה ונשיג
 דק"ל בנפרד כל שעה
 (לעיל ד:). דמקום
 סתת קדשים שם שריפתו
 מבקשם בלשון משה (שם).
 לפני הדינה. מקום הדי
 הדין שם שם שם בית
 הדין גדול שריפתו פסולי
 קדשים כדלמנתן
 פנחס (קד:). בנפרד טעול
 יוס' (ברכות שם: ונשיג
 קע"ד ד:). או: כל המקדש
 קרוי צורה (לקמן פ"ג).
 לא גלאי כדגלי אינשי.
 שרי לא נעשו מקום
 מורה גלתי אלא מאמת
 מלכות בנחמי (ב"ב פ"ד).

מוסף תוספות

א. ולא מיירי ככל
 בעירוב. מוס' ר"פ. ב. בלי
 הפסק. מוס' הל"ש. היינו
 דקאמר רבי צופים כלומר
 עבר אותו מקום שראים
 ירושלים ממנו והשתא
 ניחא דהוא הדין נמי לכל
 צד. מוס' ר"פ. ג. וכי עבר
 צופים לא אטרחרו רבנן.
 מ' ה"ו.

רבינו הגאון

מתני' ארבעה עשר שחל
 להיות בשבת מבטרין הכל
 מלפני השבת דברי ר' מאיר
 ר' אלעזר נבר צדוק אומר
 תרומה מלפני השבת,
 וחולין בזמנן. וקיייל כר'
 אלעזר בר' צדוק. תניא ר'
 אלעזר ברבי צדוק אומר
 פעם אחת שבת אבא
 ביבנה וחל ארבעה עשר
 להיות בשבת כו'. מתני'
 ההולך לשחות את פסחו
 ולמול את בנו ולאכול
 סעודה אירוסין בבית חמיו
 ונוכר כו'. ורמינהו ההולך
 לאכול סעודה אירוסין

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מ"א.

**עין משפט
 גר מצוה**

בז א מ"י פ"ג מהל' חמץ
 הלכה ג סגן עשין לט
 טו"ש"ע א"ח ס"י תמיד
 סעף א:
 בוז ב מ"י שם הל' ט
 טו"ש"ע שם סעף ו:
 בוז ג מ"י פ"ק יט
 מהלכות פסולי
 המוקדשין הלכה ח:
 בוז ד מ"י פ"ג מהל'
 חמץ הל' ט טו"ש"ע
 א"ח ס"י תמיד סעף ו:
 ג ה מ"י פ"ה מהלכות
 דעות הלכה ז:
 נא ו מ"י פ"ה מהל'
 אסורי ביאה הלכה לא
 סגן ג לחון ק"י טו"ש"ע
 א"ה"ע ס"י ז ס"ח:
 ז מ"י שם הלכה זג
 טו"ש"ע שם סעף ו:

רבינו הגאון (המשך)

בבית חמיו ולשבת
 שבתת הרשות יחזור מיד,
 והיכי קתני במתני' יבטל
 בלבד, מכלל שאין מחייבין
 אותו לחזור. ושנינו מתני'
 ר' יוסי היא דסבר סעודה
 אירוסין מצוה, וביעור
 חמץ נמי מצוה, מיהו
 ביעור חמץ אפשר לקיימה
 בביטול חמץ וירושלים
 סעודה אירוסין שזמנא
 מקיט שחוקין. וברייחא ר'
 יהודה דסבר סעודה
 אירוסין רשות, כגון
 שבתת הרשות דלרבי
 הכל חייב לחזור מיד,
 ותניא סעודה אירוסין
 רשות דברי ר' יהודה, ר'
 יוסי אומר מצוה. והשתא
 דאמר רב חסדא מחלוקת
 בסעודה שניה, אבל
 בסעודה ראשונה אפילו ר'
 יהודה מודה דמצוה,
 אפילו תימא מתני' ר'
 יהודה ובסעודה ראשונה
 שהיא מצוה, ברייתא
 בסעודה שניה שהיא
 רשות. תניא אמר ר' יהודה
 אני לא שמעתי אלא סעודת
 אירוסין בלבד, אמר ר' יוסי

אני שמעתי סעודת אירוסין
 וסבילנות. וירושלמי
 לשבות שבתת הרשות,
 מן השבת אצל רבו או אצל
 מי שהוא גדול ממנו. אמר
 ר' יוסי בר בון גדול השלום
 שהוקש לשני דברים
 וסבילנות. וירושלמי
 ושחיתות פסח. תניא א"ר
 אלעזר כל סעודה שאינה
 של מצוה אין תלמיד חכם
 רשאי להנות ממנה, כגון
 מאן, א"ר יוחנן כגון בת
 כהן או בת תלמיד חכם
 אצל עם הארץ. לפי שאין
 זיווגין עולה יפה, בדכתיב
 ובת כהן כל תהיה אלמנה
 וגרושה וזרע. אמר רב
 כהנא אי לא נסיבנא כהנתא
 לא גלאי. ומעשה דרב
 כהנא מפורש בהגות
 בתרא כי שמייה לקועיה
 ההוא נברא וערק לארץ
 ישראל. אמר ר' יצחק כל
 הנתנה מסעודת הרשות
 לסוף גולה, שזמנא
 אוכלים כרים מצאן ועגלים
 מתוך מרבק, ומתיב בתריה
 לכן עתה יגלו בראש
 גולים. ת"ר תלמיד חכם
 המרבה סעודתו בכל
 מקום. לסוף מחריב את
 ביתו, ומאלמן את אשתו,
 ומייתם גזולין, ותלמודו
 משתכח, ומחלוקות רבות
 עליו, ודבריו אין נשמעין,
 ומחלל שם שמים, ושם
 אביו, ושם רבו, וגורם שם

לשבות שבתת הרשות.
 פ"ה שהיה הולך להשיך על התמוס
 לקנות שציתה שם וליך ד' אלפים
 א"כ תיקשי למ"ד צפ' בכל מערבין
 (ערוצין לה). אין מערבין אלא לדבר
 מצוה ונר' לר"י דה"פ לשבות שציתה
 הרשות שהולך לשמות צפסח
 צבית אהבו או קרובו: **אם עבר**
צופים. פ"י בקונט' שם כפר וקשה
 לר"י א"כ ה"ל לנימנר וכמדתו לכל
 רוח דמניח צפ' מי שהיה טמא (לקמן
 ג:). אחיו דרך רחוקה מן המודיעין
 ולמוץ וכמדתה לכל רוח ואור"י
 דתוספתא דמילתין מפרש צדיח
 אחיו צופים הרואה ואין מפסיק פ"י
 כל מקום סביב ירושלים שיכול לראותו
 משם: **וְיִשׁוּרְפוּ** לפני הדינה.
 פ"ה כדלמנר פ' כל שעה (דף כד).
 בקודש צאש ישרק במקום אכילתו
 שריפתו וקשה לר"י אי דלורייתא הוא
 מה לי עבר צופים ומ"ל לא עבר צופים
 וי"ל דמן המורה יכול לשורפה צ"מ
 שירצה דצפרק כל שעה (ג"י שם)
 לא מרבינן אלא פסולי קדשי קדשים
 ואימורי קדשים קלים אצל שאר קדשים
 שנאכלים לוריס לא מרבינן ומה
 שהלריכו חכמים לשרוף הני דהכא
 לפני הדינה היינו גזירה אטו קדשי
 קדשים: **לפני הדינה.** צנחנים
 צפ' טעול יוס' (דף קד:). פליגי מאי
 צירה אמר רבה רבז מנה א"ר
 יוחנן מקום יש צהר הצית וצירה שמו
 ר"ל אמר כל הצית כולו הוא צירה
 שנלמנר: **אל הדינה אשר הכינתי:**
וחכמים אומרים בשר קודש
 בכיות וחמין בכביצה. אומר ריב"ז
 דמפרש צירושלמי משום דצפר קודש
 לית ליה תקנה צניטול החמירו צכית
 אצל חמץ אית ליה תקנה צניטול לא
 החמירו עד כביצה: **תניא א"ר**
יהודה. תימנא אמאי לא מייתי תניא
 נמי הכי מהך דהכא לרז חסדא:
 אמר

מתני' ארבעה עשר שחל להיות בשבת
 מבטרין את הכל מלפני השבת דברי ר' מ
 וחכמים אומרים בזמנו ר"א בר צדוק אומר
 תרומה מלפני השבת וחולין בזמנן: **גמ'**
תניא ר"א בר צדוק אומר פעם אחת שבת
אבא ביבנה וחל ארבעה עשר להיות בשבת
ובא זונין ממונה של ר"ג ואמר הגיע עת לבער
את החמין והלכתי אחר אבא וביערנו את
החמין: מתני' ההולך לשחוט את פסחו
 ולמול את בנו ולאכול סעודת אירוסין בבית
 חמיו ונוכר שיש לו חמין בתוך ביתו אם יכול
 לחזור ולבער ולחזור למצותו יחזור ויבער
 ואם לאו מבטלו בלבו להציל מן הנכרים ומן
 הנהר: **ומן הלסטים ומן הדליקה ומן המפולת**
יבטל בלבו ולשבות שבתת הרשות יחזור
מיד: וכן מי שיצא מירושלים ונוכר שיש
בידו בשר קדש אם עבר צופים שורפו
במקומו ואם לאו חוזר ושורפו לפני הדינה
מעצי המערכה ועד כמה הן חוזרין ר"מ אומר
זה וזה בכביצה ר' יהודה אומר זה וזה בכיות
וחכמים אומרים בשר קדש בכיות וחמין
ר' בכביצה: גמ' ורמינהו ההולך לאכול
סעודת אירוסין בבית חמיו ולשבות שבתת
הרשות יחזור מיד א"ר יוחנן לא קשיא הא
ר' יהודה הא רבי יוסי דתניא סעודת אירוסין
רשות דברי ר' יהודה רבי יוסי אומר מצוה
והשתא דאמר רב חסדא מחלוקת בסעודה
שניה אבל בסעודה ראשונה דברי הכל מצוה
אפילו תימא הא והא ר' יהודה ולא קשיא הא
בסעודה ראשונה הא בסעודה שניה תניא
אמר רבי יהודה אני לא שמעתי אלא סעודת

אירוסין אבל לא סבלנות אמר לו ר' יוסי אני שמעתי סעודת אירוסין וסבלנות
תניא רבי שמעון אומר הכל סעודה שאינה של מצוה אין תלמיד חכם רשאי
להנות ממנה כגון מאי א"ר יוחנן כגון בת כהן לישראל ובת תלמיד חכם לעם
הארץ דא"ר יוחנן בת כהן לישראל אין זיווגין עולה יפה מאי היא אמר רב
חסדא או אלמנה או גרושה או זרע אין לה במתניתא תנא קוברת או קוברתו
או מביאתו לידי עניות איני והא א"ר יוחנן הרוצה שיתעשר ידבק בזרעו של
אהרן כל שכן שתורה וכהונה מעשרתן לא קשיא יהא בת"ח הא בעם הארץ
ר' יהושע נסיב כהנתא חלש אמר לא ניחא ליה לאהרן דאדבק בזרעיה דהוי
ליה חתנא כי אנא רב אידי בר אבין נסיב כהנתא נפקו מיניה תרי בני סמיכי
רב ששת בריה דרב אידי ור' יהושע בריה דרב אידי אמר ר"פ "אי לא נסיבנא
כהנתא לא איעתרי אמר רב כהנא אי לא נסיבנא כהנתא לא גלאי אמרו ליה
והא למקום תורה גלית לא גלאי כדגלי אינשי אמר רבי יצחק כל הנתנה
מסעודת הרשות לסוף גולה שנא' וְאוֹכְלִים כְּרִים מִצֶּאֱן וְעִגְלִים מִתּוֹךְ מִרְבֵּק
וְכַתִּיב לָכֵן עֵתָה יִגְלוּ בְּרֹאשׁ גּוֹלִים: ת"ר כל ת"ח המרבה סעודתו בכל מקום
סוף מחריב את ביתו ומאלמן את אשתו ומייתם את גזוליו ותלמודו משתכח
ממנו ומחלוקות רבות באות עליו ודבריו אינם נשמעים ומחלל שם שמים ושם
רבו ושם אביו וגורם שם רע לו ולבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות מאי היא
אמר אבבי קרו ליה בר מחים תגורי רבא אמר בר מרקידי בי כובי רב פפא אמר
בר מלחך פינכי רב שמעיה אמר בר מך רבע: ת"ר לעולם ימכור אדם כל
מה שיש לו וישא בת ת"ח שאם מת או גולה מובטח לו שבניו ת"ח ואל ישא
בת ע"ה שאם מת או גולה בניו ע"ה ת"ר לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו
וישא בת ת"ח וישא בתו או גולה בניו ע"ה ת"ר לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו
ומתקבל ולא ישא בת עם הארץ משל לענבי הגפן בענבי הסנה דבר כעור
ואינו

רע לו ולבניו עד סוף כל הדורות, וקרו לו בר מיחס תגורא, ובר מרקידי בי כובא, ובר מלחך פנכי, ובר מן רבעי.

מתני' מעטין אם הכל
 לצבת אצל כל מה שעמיד
 לצבר יעבר: תרומה מלפני
 השבת. שאינו יכול להאכילה
 לא לוריס ולא לבהמת זרים
 ולהשחיתה אי אפשר אצל
 חולין אין צריך לצבר אלא
 בזמנן שיכול למנוא להן
 אוכלים הרבה: **גמ'** שבת
 אחת: **מתני'** ההולך
 צאצבה עשר: אם יכול שיש
 שהות ציום: **להליל מן הנכרים.**
 את ישראל הנרדפין: יעטל
 צנוו. וכן יחזור ואפי' יש
 שהות דמדאורי' לא ליה
 צניטול בעלמא: **לשבות**
שציתם הרשות. שהיה הולך
 להשיך על התמוס לקנות
 שציתה שם כדי שיהא לו
 משם ולהלן אלפים לילך
 למחר שם לדבר הרשות
 יחזור מיד אצל לקנות
 שציתה מצוה כגון שילך
 מחר מוך לתמוס לצית
 האכל או לצית המשמה
 היינו כהולך לשחוט את
 פסחו: שיש צידו צפר
 קדשים. עמו צדק ונפסל
 ציולא שציתת קדשים
 קלים חומת ירושלים: **אם עבר צופים.**
 שם כפר שיכול לראות צית
 המקדש משם: **שורפו**
במקומו. ולא הטיחוהו
 לחזור: **ואם לאו חוזר**
ושורפו כו'. כדלמנן
 בכל שעה (לעיל ד:). בקודש
 צאש תשרף: דמקום
 אכילתו שריפתו: זה וזה.
 חמץ דלמנן לעיל ונוכר שיש
 לו חמץ צביתו ובשר קודש
 שמו: **בכביצה.** אצל
 צפחות גבי חמץ יבטל
 צנוו וגבי צפר קודש
 שורפו במקומו: **גמ'**
סעודה שניה. כך הוא
 דרך החתנים לאחר
 סעודת אירוסין חוזר
 ומשגר סבלנות לראוסתו
 וקועד שם: **אני לא שמעתי.**
 שתהא מצוה אלא סעודת
 אירוסין לצדה אצל לא
 סעודת סבלנות: **סבלנות.**
 דרונות כלים נלאים:
במה כהן. צריכה להינשא
 לכהנים ולא לפגוס
 משפחתה להינשא לישראל:
אין זיווגין עולה יפה.
 צנוול **אלמנה או גרושה**
 או זרע אין לה. כדכתיב
 (ויקרא כג) וצת כהן כי
 מהיה לאיש זר וסמין
 ליה וצת כהן כי מהיה
 אלמנה וגרושה וזע אין
 לה וגי: **או קוברת.**
 צנוול **חמין.** (א) הוא
 שצת לו אצל עם הארץ
 ואינו כהן גנאי הוא לו
 להכין וענשים: **לא גלאי.**
 רב כהנא גלה מצבל לא"י
 כדלמנר צהגול ומכיל
 (צ"ק קי): **לא גלאי**
כדגלו אינשי. שאר תלמידים
 יולחין מדעתן ואני ילאתי
 על כרחי ומחמת מרדן
 ואימת מלכות: **ומאלמן**
אם אשפו. שמצקש
 לימודו ואי אפשר לו
 וגולה למונות והרי
 אשתו כאלמנות חיות:
גזולין. יתומין: **וסלמודו**
משפחה. שאינו עסוק
 לחזור עליו: **ומחלוקות**
רבות צאוס עליו. מחמת
 ששכח תלמודו או הקפות
 שמקיף מחנוין לסעודתיו:
קרו ליה. לצנוו: **מרכידי**
ציוני. כדרך הללניס שמשתקין
 ומרכידין צמנויות להשקותן
 שצכרן: **מלחך פינכי.**
 קערות: **מך רבע.**
 מקפל לצנוו ורובץ וישן
 כך דרך המשמכרין
 אינו מספיק לילך לצנוו
 ולשכב על מטתו אלא
 מקפל לצנוו מחמיו וישן:
מך. כמו צר חמרל מוך
 שקין וגני (מעטת דף ו:)
 ואינו

רע לו ולבניו עד סוף כל הדורות, וקרו לו בר מיחס תגורא, ובר מרקידי בי כובא, ובר מלחך פנכי, ובר מן רבעי.

רע לו ולבניו עד סוף כל הדורות, וקרו לו בר מיחס תגורא, ובר מרקידי בי כובא, ובר מלחך פנכי, ובר מן רבעי.

רע לו ולבניו עד סוף כל הדורות, וקרו לו בר מיחס תגורא, ובר מרקידי בי כובא, ובר מלחך פנכי, ובר מן רבעי.